Carpathian Environmental Education Network Development
and Move4Nature Educator Training Tour
Notatka ze spotkania

17-19 czerwca 2008 odbyło się w Bukareszcie II spotkanie Karpackiej Sieci Współpracy CASALEN. Spotkanie towarzyszyło II Konferencji Stron Uczestników Konwencji Karpackiej, która zaplanowana została dokładnie w tym samym czasie w Bukareszcie.

Celem spotkania grupy CASALEN była:
1. wymiana dotychczasowych doświadczeń w edukacji nt. zrównoważonego rozwoju w poszczególnych krajach karpackich.
2. prezentacje najważniejszych projektów edukacyjnych realizowanych w tych krajach w ramach Dekady
3. opracowanie programu przyszłego warsztatu szkoleniowego nt. zrównoważonego rozwoju dla wybranych szkół rumuńskich z Regionu Karpackiego
4. opracowanie zestawu edukacyjnego towarzyszącego ww. warsztatowi i służącego jako materiał dydaktyczny dla nauczycieli i uczniów.

Warsztat i zestaw edukacyjny powstają z inicjatywy UNEP Oddział Regionalny w Wiedniu, a finansowane są przez austriackie przedsiębiorstwo naftowe OMV.

Uczestnikami spotkania sieci CASALEN byli:

Z Rumunii:
Gabriella Pásztor - Sekretarz Stanu w Ministerstwie Edukacji i Badań Naukowych
Alina Moisescu – Główny Inspektor Ministerstwa Edukacji i Badań Naukowych
Miruna Ralea – koordynator projektu Danube Box
Razvan Marcu – dyrektor wykonawczy organizacji pozarządowej "ECOSENS
Dana Caratas – koordynator programu Edukacyjnego WWF nt. Regionu Dunaju i Karpat
Ioana Busila – koordynator programu Edukacyjnego WWF nt. Regionu Dunaju i Karpat
Adriana Craciun – Krajowy koordynator projektu GEF-SGP programu UNDP w Rumunii
Lucian Ionescu – Dyrektor Biura Krajowego REC (Regional Environmental Center) w Rumunii
Istvan Sido – Dyrektor Wykonawczy Stowarzyszenia 'Dla Konwencji Karpackiej" w Rumunii
Radu Rey – Przewodniczący Rumuńskiego Forum Górskiego
Eliza Teodorescu – Przewodnicząca organizacji Climate Action Network Romania
Ioana Ciuta – Wiceprzewodnicząca organizacji Climate Action Network Romania
Maria Toth – przewodnicząca Wydziału Edukacji Organizacji Środowiskowej HERO
Erzsebet Hajdu - przewodniczący organizacji pozarządowej Focus Eco Centre, nauczyciel liceum Pedagogicznego
Ildiko Bajko –przewodniczący AMOEBA Eco Centem, nauczyciel Colegiul Tehnic Batthyany Ignac Gheorgheni
Horatiu Popa – przewodniczący Stowarzyszenia Ecouri Verdi
Marcela Sirbu – nauczycielka biologii w Brasow George Moroianu High School

Z Węgier
Attila Varga – Węgierski Instytut Edukacji, Badań i Rozwoju, Koordynator na Węgrzech sieci szkół ENSI

Z Polski
Ilona Morżoł z Polskiego Komitetu ds. UNESCO

Z Ukrainy
Sergiy Stepanenko Rektor State Environmental University w Odessie, Przewodniczący Komisji Edukacji Środowiskowej Ministerstwa Edukacji Ukrainy

Z Republiki Czeskiej
Thomas Kazmierski – Dyrektor Departamentu Edukacji Środowiskowej w Ministerstwie Środowiska
Jiří Kulich – Dyrektor Centrum Edukacji Środowiskowej SEVER

Z Serbii
Miroslav Tadic – ekspert Ministerstwa Ochrony Środowiska

Ze Słowacji
Hubert Hilbert - Przewodniczący Komitetu ds. Zrównoważonego Rozwoju Republiki Słowacji

Z Austrii
Tamara Mitrofanenko – koordynator projektów UNEP dla Europy (Regionalne Biuro w Wiedniu)
Pier Carlo Sandei - koordynator projektów UNEP dla Europy (Regionalne Biuro w Wiedniu)
Danut Gitar- Dyrektor Centrum Szkoleń i Rozwoju Projektów Innowacyjnych w Regionie Karpackim

W pierwszym dniu spotkania, po powitaniu uczestników przez przedstawicieli Biura Regionalnego UNEP w Wiedniu oraz Ministerstwa Edukacji Rumunii, Attila Varga - współinicjator powstania sieci współpracy edukacyjnej CASALEN – przedstawił jej założenia i perspektywy rozwoju w przyszłości. Poinformował także o powstaniu osobnej strony poświęconej CASALEN w portalu Polskiego Komitetu ds. UNESCO. Uczestnicy spotkania wyrazili chęć publikowania na stronie materiałów dotyczących EZR w różnych krajach karpackich, do czego zostali zachęceni przez przedstawicielkę PK ds. UNESCO.

Uczestnicy spotkania z Rumunii, Ukrainy oraz Serbii, którzy nie byli obecni na pierwszym spotkaniu sieci w ub. roku na Węgrzech, przedstawili główne założenia edukacji na temat zrównoważonego rozwoju w systemach edukacyjnych reprezentowanych przez nich krajów. Jak wynikało z prezentacji, w większości krajów EZR rozumiana jest wciąż przede wszystkim jako edukacja środowiskowa w ekologicznym znaczeniu tego słowa. Uczestnicy spotkania podkreślali konieczność definiowania jej w szerszym kontekście (społecznym, ekonomicznym czy kulturalnym), jednak dyskusja na ten temat nie mogła być kontynuowana podczas warsztatu, ze względu na ograniczone możliwości czasowe.

Mówiono o możliwościach realizacji projektów międzynarodowych poświęconych ochronie środowiska. Jako jeden z wzorcowych przykładów przytaczany był projekt recyklingu plastikowych opakowań PET, zainicjowany przez austriackie przedsiębiorstwo CYCLOS-EUROPE i w ub. roku rozpoczęty także w Polsce, dzięki udziałowi jednej ze Szkół Stowarzyszonych UNESCO.

Dalsza część spotkania tego dnia poświęcona była rozpoznaniu sytuacji w szkołach Regionu Karpackiego (dostęp do materiałów edukacyjnych, dostęp do sieci internetowej, dostęp do środków finansowych, możliwości rozwoju współpracy międzynarodowej i realizacji wspólnych projektów).

Drugi dzień spotkania poświęcony był opracowaniu wstępnego programu warsztatu dla szkół (nauczycieli i uczniów) Regionu Karpackiego, a także zestawu edukacyjnego poświęconego Edukacji na temat Zrównoważonego Rozwoju. Uczestnicy zaprezentowali przykłady publikacji, pomocy naukowych oraz programów edukacyjnych opracowanych w różnych krajach karpackich, które mogłyby stać się częścią ww. zestawu edukacyjnego, po przetłumaczeniu ich na język rumuński i dokonaniu koniecznych adaptacji.

Zaprezentowane zostały także istniejące już wybrane opracowania rumuńskie, m.in. bardzo interesujący zestaw edukacyjny dotyczący dorzecza Dunaju („Danube Box"), a także projekt edukacyjny rumuńskiego WWF przeznaczony dla szkół podstawowych i średnich, Climate Action Network in Romania (10 największych instytucji pozarządowych realizujących wspólne projekty środowiskowe).

Przedstawicielka Polski zaprezentowała materiały służące EDZ opracowane przez Regionalne Centrum Edukacji Ekologicznej w Płocku (scenariusze lekcji dla wszystkich poziomów nauczania, projekty środowiskowe, Szkoła liderów) oraz Uniwersyteckiego Centrum Badań nad Środowiskiem (Projekt UE Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju dzieci niepełnosprawnych, pakiet filmów edukacyjnych z poradnikiem dydaktycznym, projekt utylizacji elektroodpadów).

W dalszej części drugiego dnia spotkania wybrano szkoły Regionu Karpackiego w Rumunii, które uczestniczyć będą w projekcie „Move4Nature Teachers' Training Tour". Na projekt złożą się 2 warsztaty:

- stacjonarny 13-14 września 2008 w Tg. Mures, organizowany przez UNEP/ENSI i rumuńskie Ministerstwo Edukacji dla uczestników późniejszego warsztatu objazdowego, a także nauczycieli szkół rumuńskich, pracowników specjalnych obszarów chronionych (rezerwatów biosfery) oraz organizacji pozarządowych zaangażowanych w Dekadę
- objazdowy 6–17 października 2008 w sześciu szkołach regionu, w miejscowościach: Maramures, Suchara, Cluj, Tg. Murej, Gheorgeni and Brasov.

Uczestnicy spotkania zgodzili się, że projekt warsztatowy realizowany w br. w Rumunii może posłużyć jako modelowy dla późniejszych projektów edukacyjnych realizowanych w innych krajach karpackich.

Trzeci dzień spotkania służył opracowaniu projektu zawartości Karpackiego Zestawu Edukacyjnego (Carpathian Tool Kit) służącego edukacji nt. zrównoważonego rozwoju. Uczestnicy zgodzili się, że zestaw powinien być skierowany do nauczycieli/uczniów następujących przedmiotów:

- biologii (rozpoznawanie i ochrona gatunków spotykanych w regionie, ekologia, gospodarka wodna)
- geografii (położenie regionu i wynikające z niego specyficzne problemy gospodarcze i ekonomiczne)
- plastyki (nauka rzemiosła artystycznego z wykorzystaniem naturalnych surowców)
- ekonomii (wykorzystanie lokalnych bogactw naturalnych, roślin itp. do lokalnej produkcji i ożywienia gospodarczego regionu)

Zestaw powinien zawierać materiały umożliwiające uczniom samodzielną realizację projektów w ramach ww. przedmiotów. Powinny się w nim znaleźć:

- broszura informacyjna nt. projektu, w formie mapy Regionu Karpackiego z zaznaczonymi miejscami, w których projekt jest realizowany
- wybrane materiały dotyczące zrównoważonego rozwoju, istniejące już w języku rumuńskim, np. część zestawu edukacyjnego WWF
- specjalnie opracowane na potrzeby tego zestawu interaktywne materiały edukacyjne dotyczące EZR
- scenariusze zajęć dotyczące różnych aspektów ZR
- przykłady projektów ekologicznych realizowanych w krajach karpackich (m.in. PET Recykling)

Decyzja na temat ostatecznej zawartości zestawu podjęta zostanie po konsultacjach z nauczycielami - uczestnikami warsztatów we wrześniu i październiku 2008.

Dalsze kroki po spotkaniu w Bukareszcie. Organizujące spotkanie Biuro Regionalne UNEP w Wiedniu postanowiło:

1. Skontaktować się z ministerstwami Edukacji, Środowiska i Rolnictwa w każdym z krajów Konwencji Karpackiej i zaproponować im uczestnictwo w sieci CASALEN
2. Zainicjować krótki newsletter/ okresowy raport rozsyłany do wszystkich uczestników sieci oraz potencjalnych kolejnych zainteresowanych udziałem w niej.
3. Umieścić najbardziej interesujące materiały prezentowane na spotkaniu w Bukareszcie na stronie CASALEN utworzonej wcześniej w witrynie Polskiego Komitetu ds. UNESCO
4. Regularnie umieszczać na ww. stronie bieżące informacje i materiały przydatne dla wszystkich uczestników sieci.